

Uzasadnienie

do zarządzenia Nr 16 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 17 września 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Czarne Urwisko koło Lutyni PLH020033

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013r. poz. 627 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenia dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody).

Obszar Natura 2000 Czarne Urwisko koło Lutyni PLH020033 zatwierdzono decyzją Komisji Europejskiej jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty 12 grudnia 2008r., którą opublikowano w Dzienniku Urzędowym Komisji Europejskiej 13 lutego 2009r. (wejście w życie dnia 6 marca 2009r.), a wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej tj.:

- 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),
- 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
- 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*),
- 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*),
- 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne.

Projekt planu zadań ochronnych dla obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty - Specjalnego Obszaru Ochrony siedlisk Natura 2000 Czarne Urwisko koło Lutyni PLH020033 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się w 2011 roku w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowywanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz.U.U.E.L92.206.7, Dz.U.U.E-sp.15-2-102 z późn. zm.).

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. ustawy o ochronie przyrody i ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

W trakcie prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony w obszarze i wykreślono z niej siedlisko 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne (*Adenostylyon alliariae* i *Convolvuletalia sepium*). Włączenie go do listy przedmiotów ochrony uznano za pierwotny błąd inwentaryzacji – nie potwierdzono występowania siedliska w obszarze.

Obszar położony jest w obrębie bazaltowego wzgórza opadającego w kierunku południowo-wschodnim w kierunku potoku Luta. Na stokach wzniesienia występują zarówno cenne zbiorowiska leśne, jak i ekstensywnie użytkowane obszary łąk i pastwisk. Największy udział wśród zbiorowisk leśnych obszaru ma siedlisko 9180 jaworzyny i lasy klonowo-lipowe (*Tillio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*). Znaczną powierzchnię zajmuje także siedlisko 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). Specyficzna budowa geologiczna obszaru i obecność wychodni skalnych umożliwiły wykształcenie się siedliska 8220 ścian skalnych i urwisk krzemianowych ze zbiorowiskami z *Androsacion*

vandelii, które w pierwotnie w SDF miały ocenę D i nie stanowiły przedmiotu ochrony, natomiast obecnie włączone zostały do listy przedmiotów ochrony obszaru z oceną ogólną B.

Główne zagrożenie dla siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) stanowi zarzucenie ekstensywnego użytkowania łąk lub wypasu, co skutkuje pogorszeniem struktury orazubożeniem składu gatunkowego siedliska.

Dla siedliska 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii* z zagrożeń istniejących zidentyfikowano jedynie wkraczanie gatunku obcego geograficznie (niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*). Nie wskazano jednak działań ochronnych wobec tego zagrożenia, z uwagi na fakt, iż skuteczne usuwanie tego obcego gatunku jest praktycznie niemożliwe ze względu na biologię gatunku, jego inwazyjny charakter oraz powszechność występowania.

Do zagrożeń dla leśnych siedlisk przyrodniczych 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) oraz 9130 żyzne buczyny (*Dentario-glandulosae-Fagenion*, *Galio-odorati-Fagenion*) zaliczono szkody spowodowane przez zwierzyne łowną - zgryzanie siewek oraz podrostu drzew.

Dla siedliska 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) zagrożeniem jest nadmierne użytkowanie drzewostanu w części siedliska oraz inwazyjne gatunków synantropijnych i obcych geograficznie.

Działania ochronne mają na celu zachowanie właściwego stanu przedmiotów ochrony w nie pogorszonym stanie, tj.:

- zachowanie lub odtworzenie siedliska i poprawa jego stanu poprzez ochronę czynną – ekstensywne użytkowanie łąkarskie lub łąkarsko-pastwiskowe siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),

- zachowanie siedliska w nie pogorszonym stanie oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie wpływu zwierzyzny płowej na siedlisko dla siedlisk przyrodniczych 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) oraz 9130 żyzne buczyny (*Dentario-glandulosae-Fagenion*, *Galio-odorati-Fagenion*),

- zachowanie siedliska oraz doprowadzanie do właściwego stanu we fragmencie nadmiernie eksploatowanym - w odniesieniu do siedliska 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*),

- zachowanie siedliska w nie pogorszonym stanie oraz uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie kształtowania warunków w części siedliska ulegającej ocienieniu - 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandelii*.

W stosunku do gruntów gospodarstw rolnych (trwale użytki zielone) położonych w obszarze Natura 2000 wyróżniono działania obligatoryjne i fakultatywne. Realizacja działań obligatoryjnych jest wymogiem podstawowym określonym w zasadach wzajemnej zgodności (cross compliance). Rolnicy otrzymujący wsparcie wynikające z realizacji Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej muszą realizować te działania. Zostały one określone na takim poziomie, aby pozwalały na realizację działań fakultatywnych, które są dobrowolnym odpłatnym zobowiązaniem rolnika. W działaniach fakultatywnych określono bardziej precyzyjnie zabiegi, które mają na celu doprowadzenie do właściwego stanu przedmiotów ochrony obszaru. Są to m.in.: usunięcie nalotu drzew i krzewów oraz koszenie, wypas (lub użytkowanie kośno-pastwiskowe) w płatach siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – w terminach i techniką określoną w zarządzeniu. Zaplanowano również przywracanie właściwego stanu siedliska: usunięcie roślin gatunków inwazyjnych obcych siedliskowo lub geograficznie.

Utrzymanie obecnego sposobu gospodarowania w siedliskach 9110 kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) oraz 9130 żyzne buczyny (*Dentario-glandulosae-Fagenion*, *Galio-odorati-Fagenion*) stanowi jedyne działanie jakie należy podjąć w trakcie obowiązywania PZO, a dla siedliska 8220 Ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion* – ochrona bierna siedliska. W odniesieniu do siedliska 9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (*Tilio plathyphyllis-Acerion pseudoplatani*) poza utrzymaniem obecnego sposobu gospodarowania konieczne jest również umożliwienie na kilku działkach regeneracji siedliska poprzez zaniechanie usuwania drzew, podrostu, podszytu i dalszego zagospodarowania rekreacyjnego.

Zaplanowany monitoring dotyczy kontroli płatów wszystkich siedlisk przyrodniczych i oceny ich stanu zachowania w zakresie wykonywania działań ochronnych uznanych za przedmioty ochrony. Ponadto zaplanowano kontrolę płatów siedliska 6510 niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie

(*Arrhenatherion elatioris*) w zakresie wykonanych działań ochronnych co 3 lata od roku ustanowienia PZO. Dla siedlisk leśnych 9110, 9130, 9180 zaplanowano również uzupełnienie stanu wiedzy o wpływie zwierzyny płowej na stan siedlisk – założenie poletek doświadczalnych w siedliskach w drugim roku realizacji PZO. Dla siedliska 8220 zaplanowano monitoring stanu przedmiotu ochrony oraz uzupełnienie stanu wiedzy o wpływie ocienienia na stan tego siedliska (ocena eksperta w trzecim roku po ustanowieniu PZO).

Plan zadań ochronnych zawiera wskazania do zmiany w istniejącym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Łądek Zdrój Uchwała Nr XVI/185/03 Rady Miejskiej w Łądku-Zdroju z dnia 3 grudnia 2003r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Lutynia (Uchwała Nr XVI/185/03 Rady Miejskiej w Łądku-Zdroju z dnia 3 grudnia 2003r.). Analiza wyżej wymienionego dokumentu planistycznego wykazała konieczność wyłączenia działki nr 5/16 spod zabudowy, utrzymanie wyłącznie przeznaczenia leśnego.

Podczas prac nad projektem przeanalizowano przebieg granic Obszaru i wskazano na konieczność zmiany granic polegającej na ich dociągnięciu do istniejących granic działek ewidencyjnych.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Pierwsze spotkanie informacyjne, na którym przedstawiono założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, listę obszarów, dla których sporządzane będą plany zadań ochronnych oraz zasady współpracy odbyło się 4 marca 2010r. Na spotkanie zaproszone zostały właściwe samorządy gminne, na terenie których znajdują się obszary Natura 2000, dla których będą opracowywane plany zadań ochronnych.

W Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim (wydanie dolnośląskie z dnia 1 marca 2011r.) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 lutego 2011 r. o zamiarze przystąpienia do opracowania projektów planów zadań ochronnych dla 11 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla przedmiotowego obszaru. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia do Burmistrza Miasta i Gminy Łądek-Zdrój, w którego siedzibie obwieszczenie wywieszono w dniach 4 marca - 29 marca 2011r. Następnie w dniu 30 listopada 2011r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej (w Dodatku Dolnośląskim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 29 listopada 2011r. informujące o możliwości zapoznania się z projektami 6 planów zadań ochronnych, w tym z projektem planu dla obszaru Natura 2000 Czarne Urwisko koło Lutyni PLH020033.

W procesie prac nad planem zadań ochronnych dla Obszaru zorganizowano dwa spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy, na które zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, przedstawiciele samorządów, organizacji pozarządowych, grupę ekspertów oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, przedstawiono obecny stan wiedzy o Obszarze i jego przedmiotach ochrony. Poza tym omawiano kwestie korekty granic Obszaru, SDF-u, zapisy dokumentów planistycznych oraz omówiono rzeczywiste i potencjalne zagrożenia, jakie zidentyfikowano w obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i przedmiotów ochrony.

Projekt zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany na posiedzeniu Regionalnej Rady Ochrony Przyrody z dnia 23 marca 2012r.

Projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska. Uwagi zostały przekazane pismem znak: DON-WP.082.1.41.2013.jb z dnia 27 maja 2013r. i dotyczyły wskazania w treści zarządzenia nowych przedmiotów ochrony, co wymaga aktualizacji SDF obszaru. Na wniosek RDOŚ we Wrocławiu SDF został zaktualizowany 18 czerwca 2013r.

Obwieszczeniem z dnia 8 lipca 2013r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości

zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) i w związku z art. 28 ust.4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013r. poz. 627 ze zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim *Gazety Wyborczej*) w dniu 15 lipca 2013r. Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Łądek-Zdrój oraz Starostwa Powiatowego w Kłodzku w dniach 15 lipca – 5 sierpnia 2013r.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków. Nie wpłynęły żadne uwagi ani wnioski.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 11 września 2013 r.